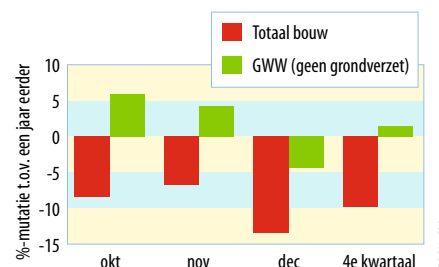

Omzet gww gedaald in december 2009

De omzet in de bouw is in december 2009 met ruim 13 procent gedaald vergeleken met de in december 2008 behaalde omzet, zo blijkt uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Dit betekende wederom een kalendermaand met een negatieve omzontwikkeling voor de bouw. Sinds 2003 is de bouwomzet nog nooit zo sterk gedaald. Op kwartaalbasis daalde de omzet in de bouwnijverheid eveneens. In het vierde kwartaal liep de omzet met bijna 10 procent terug.

De omzet van de gww-sector daalde in december 2009 met meer dan 4 procent vergeleken met december 2008. In oktober en november 2009 daarentegen boekten ondernemers in de gww omzestijgingen van respectievelijk 6 en 4 procent. In het vierde kwartaal van 2009 steeg de omzet naar ruim 1 procent. Deze lichte stijging is daarmee vooral veroorzaakt door de maanden oktober en november 2009.

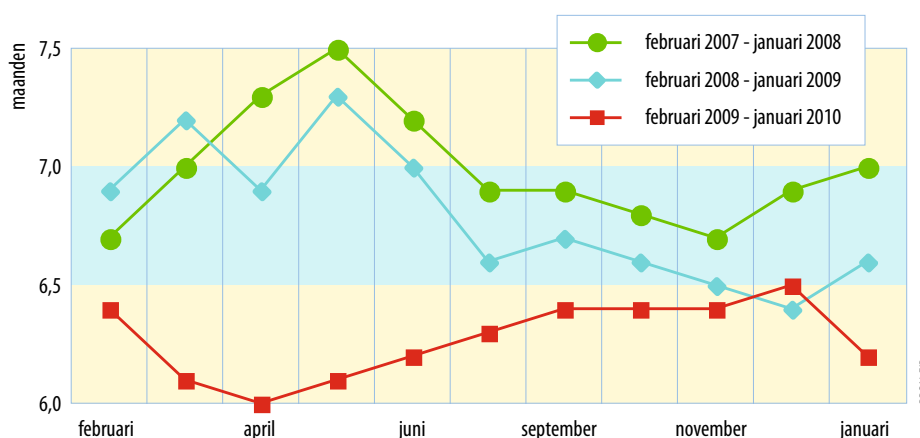
OMZETONTWIKKELING BOUW 2009

Winterweer speelt bouw parten, orderportefeuille onder druk

Het weer in de maand januari is gekenmerkt door vorst en sneeuw. Dit heeft zijn uitwerking op de bouw niet gemist. Vier van de vijf bedrijven in de gww hebben in januari stagnatie van de werkzaamheden ondervonden door het winterweer. In de b&u geldt dit voor bijna de helft van de bedrijven. Dit blijkt uit de maandelijkse conjunctuurmeting van het EIB.

In de gww is een einde gekomen aan de gestage stijging van de orderportefeuille van de afgelopen maanden: de orderportefeuille in de gww is met drie tiende maand gedaald naar 6,2 maanden. In de grond- en waterbouw is de daling met zes tiende maand het sterkst; in de wegebouw is de daling beperkt gebleven tot een tiende maand.

Driekwart van de bouwbedrijven verwacht dat het personeelsbestand de komende tijd gelijk blijft. In de b&u ligt dit percentage met 72 procent lager, in de gww ligt het met 87 procent ho-

OMVANG ORDERPORTEFEUILLE GWW

ger. Van de b&u-bedrijven verwacht echter nog altijd bijna een kwart dat ze personeel moeten

laten gaan, terwijl bij de gww 7 procent er zo over denkt.

Weinig specifieke gww-crisismaatregelen bij gemeenten

De economische crisis treft de bouw zwaar. Vooral de woning- en utiliteitsbouw laten forse krimp zien. Om de gevolgen van de crisis te beperken, hebben overheden stimuleringsmaatregelen aangekondigd of al uitgevoerd. Onderzoek van het Economisch Instituut voor de Bouwnijverheid (EIB) onder gemeenten laat zien dat zij in relatief beperkte mate extra uitgaven aan infrastructuur (aanleg of onderhoud) doen die specifiek zijn gericht op crisisbestrijding. Het belangrijkste argument van gemeenten om geen maatregelen te nemen is dat bij hen geen grote uitval van projecten wordt verwacht. Een andere reden, die door de helft van de gemeenten wordt genoemd, is de onzekere budgettaire situatie van de gemeente. Verder geven de gemeenten aan dat er geen projecten zijn die kunnen worden versneld.

Waarom gemeenten geen maatregelen in de infra overwegen

Er wordt geen grote uitval van projecten verwacht	71,3%
Er is onvoldoende budget om de problemen aan te pakken	50,9%
Er zijn geen projecten die versneld kunnen worden	30,4%
Er worden geen substantiële effecten van maatregelen verwacht	10,4%
Anders	8,8
De verantwoordelijkheid voor oplossingen ligt bij andere partijen	0,7%

De gemeenten die wel maatregelen treffen in de sfeer van de infrastructuur, doen dit om diverse redenen. De belangrijkste zijn het profiteren van de lagere bouwkosten vanwege de bouwcrisis, en het beperken van de terugval van de werkgelegenheid in de bouw. Ook liggen beleidsdoelstellingen voor het gemeentelijk wegennet hieraan ten grondslag. De stimuleringsmaatregelen bestaan in de

meeste gevallen uit het naar voren halen van reeds geplande nieuwbouwprojecten: wegen, kunstwerken (bruggen, tunnels), groenvoorzieningen en kabels en leidingen. Het intensiveren van groot onderhoud doet men als het gaat om wegen, riolering en kunstwerken. Het uitvoeren van nieuwe projecten komt alleen in de wegebouw in enige mate voor.